

Inleiding

Welkom allemaal. Ik ben Turid, ik werk voor Demos, en ik ben blij dat jullie hier zijn, in Maison de la Poste. Inclusie in de 20 – da's een vage titel. Maar daarachter zit dus wel een vaststelling en dat is geen nieuwe maar daarom niet minder urgent helaas, namelijk dat veel jongvolwassenen met het label handicap of neurodiverse aandoening **weinig keuzes kunnen maken in hun vrije tijdsbesteding**. Laat dat nu net zijn waar Demos voor ijvert: gelijke kansen en een breed aanbod voor iedereen en zeker voor zij die meer drempels (dat woord zal nog vallen vandaag) ervaren dan anderen. Het is dan ook heel tof dat we vandaag mensen bij elkaar hebben uit verschillende sectoren, organisaties uit het jeugdwerk, ook sport en cultuur en sociaalculturele werkingen of uit de zorg. De kruisbestuiving die daaruit ontstaat, dat kan knetteren.

Waarom dus Inclusie in de 20?

Jongvolwassenen vallen vaker uit de boot doordat ze op een **kantelpunt** zitten – van jeugd naar volwassen, schoolverlater,... nieuwe contexten tegemoet gaan. Het is een periode van zoeken. Tegelijk is de wereld van mensen met een handicap op dat moment vaak bepaald door administratie omtrent wonen en werken of budgetten, ... en valt vrije tijd er van tussen. Je moet eigenlijk al een straf bestaand persoonlijk **sociaal netwerk** hebben om nog die vrije tijd eigenzinnig in te vullen, en een plek waar je kan **groeien op te eisen**. Maar je moet je ook **welkom voelen** bij wie vrije tijd aanbiedt in de buurt.

De Dialoogdag brengt **organisaties en ervaringsdeskundigen** samen. Zij delen hun visie en aanpak. Zij werken zowel inclusief als exclusief of iets er tussenin. Verbindend is dat elk van hen kan helpen om de mindset op inclusie van handicap te zetten. Ze hebben concrete tips, eye openers of drempels te delen, door te tonen hoe zij werken en welke uitdagingen zij tegen komen.

Het is een open deur: Werken met **verschillen is verrijkend** en staat kwaliteit niet in de weg. Een parcours van groei is voor iedereen. Werken met verschillen vergroot het aanpassingsvermogen en de creativiteit bij elke deelnemer. We kunnen maar beter het **hokjesdenken** loslaten. Vandaag zetten we de spotlights erop, maar eigenlijk willen we daarvan af. Vandaag kijken we nog al te zeer met een blik van de Eén naar de Ander, als een 'wij' tegenover 'zij'. Dat is een grote drempel waar we vanaf moeten om **gelijkwaardig** samen te werken.

Vooraf kwamen vragen naar tools en kennis, onderzoeken, **longlists en shortlists met tips en tricks**. Zo bestaan er een aantal heel boeiende en je zal er ook aangereikt krijgen. Maar wat we ook horen is dat achtergrond en kennis één ding is, het **doen** is veel belangrijker. En dat is ook de uitnodiging van de dag en voor hierna: ga ontdekken en proberen. **Bots, laat niet los, zoek verder**. Het is een parcours dat iedereen hier open kan starten. Elkaar uitdagen, moeilijkheden bespreekbaar maken, oplossingen aanreiken, delen van ervaringen en niet te vergeten, "niets over ons zonder ons" – de sleutel bij elke samenwerking of participatief proces -betrek de mensen over wie het gaat van bij het begin. We willen parcours voeden die gestoeld zijn op samen een proces aan gaan, werken vanuit mogelijkheden, openheid en gelijkwaardigheid.

Ik wil jullie met ons programma vandaag uitdagen om de onhandigheid niet uit de weg te gaan en vol voor de ontmoeting te gaan. Kijk en luister, bevrage en laat je bevragen. Om dat in gang te steken, hebben we een reeks aanstokers uitgenodigd, die ik bij deze ook al wil bedanken.

Het programma:

We starten met Beno Schraepen – meteen om wat knoppen om te draaien.

Zijn boek, 'Exclusies. Wat uitsluiting doet met mensen', is een ferme klets in het gezicht. Je leest er op hoeveel niveaus inclusie van **de Ander gemarkeerd als handicap** uitblijft, waar labels plakken allemaal heen leidt en vooral niet naartoe leidt. En ook hoe de 'standaard' ons beeld van de ander zo hard blijft bepalen, alsof een standaard werkelijk kan bestaan. Vanuit democratisch oogpunt tijd om te handelen – al veel te lang. Ik laat de rest dadelijk aan hem.

Na een korte pauze komt Loes het verhaal brengen van **Circus zonder Handen**. Inclusief werken is voor haar vanzelfsprekend en een basis om groot en klein mee te nemen. Circus zonder handen speelt in op de Brusselse context en de buurten en laat mensen groeien. Ze overstijgen hokjes op vele vlakken.

Tijdens de lunchpauze is er tijd om te eten uiteraard en elkaar te leren kennen. Twee opdrachten van mij: kijk eens naar de filmpjes, drie mooie **portretten** van Dries, Ellen en Hanne die elk een eigen licht doen schijnen op waar het vandaag over gaat. Dries, Ellen en Hanne zijn hier zelf ook als aanstoker.

Na de pauze zijn er twee gespreksrondes van telkens een uur.

Die gesprekken of workshops worden ingeleid door de ervaringsdeskundigen en organisaties die we hebben uitgenodigd. Zij zijn de aanstokers. Zij openen het gesprek en drijven het aan, zij geven praktijkvoorbeelden en wakkeren jullie geesten aan om uit te wisselen rond gedeelde uitdagingen.

Wie is dat. In het kort in BLOK 1:

Jasper en Koen van **MIXAR Rugby** nemen jullie mee in de werking van deze inclusieve ploegsport. Daarnaast komen ook uitdagingen aan bod: hoe verbind je vraag en aanbod en welke rol speelt de lokale context? Hoe kan je zelf inspelen op het lokale en drempels tot deelname tackelen?

Jolien van Chiro Vlaanderen laat zien op welke niveaus zij werken aan inclusie en waarop zij nog botsen. Ze toont tools en producten die zijn uitgewerkt ter ondersteuning. Toch blijkt de eerste stap zetten vaak niet evident. Hoe komt dat en hoe kan die stap toch genomen worden? Een tweede onderwerp is de zoektocht naar de talentgerichte benadering van leidingsploegen.

Hanne (ervaringsdeskundige) en Lize (Brake Out). Hanne bouwt aan vertrouwen en gelijkwaardigheid. Wat betekenen deze termen in het kader van inclusie? Een verkenning die leidt tot nieuwe stappen voor je eigen werking.

Ivo en Jolien van Westhoek Vrije Tijd Anders. Jolien kwam bij WVA terecht als jongere en is nu 3 jaar later een vaste waarde als deelneemster en vrijwilliger.

De manier waarop WVA voor ieder een plek vindt om zichzelf te zijn zit in maatwerk. Over fluïde omgaan met rollen in een organisatie, over durf en het niet-weten dat tot mooie dingen leidt.

BLOK 2

Marie en Tess van HandiKNAP en Karin van Groep INTRO delen hun ervaringen over samenwerken met mensen met een handicap. Met de groep worden drempels benoemd en besproken in verschillende contexten en oplossingen aangereikt. Onder andere over het geloof in elkaars kunnen, communicatie en autonomie respecteren.

Ellen is ervaringsdeskundige, Krista werkt voor Pasform. Uit de verhalen van de ervaringsdeskundigen verstandelijke beperking groeide een concrete omschrijving van de essentie van inclusie. Hierover gaan ze graag met jou in gesprek.

Dries is ervaringsdeskundige bij Autisme Leeft, waar Marleen werkt. Als lid van Jeugdwerking de Spetters en als vrijwilliger heeft hij heel wat tips te delen over samenwerken. Wat betekent veiligheid, hoe ontstaat betrokkenheid, wat betekent het verschil tussen leiding en begeleiding?

Je kan dat nalezen op de flappen die uithangen om tijdens de pauze een keuze te maken. Vul je naam in bij jouw keuze tijdens de lunchpauze.

Op het eind van de dag kom ik nog even bij je terug samen met beelden van Eva Lynen, die al tekenend mee reist vandaag.

Ik geef nu het woord aan Beno Schraepen, die al ruim 20 jaar onderzoek doet rond dit thema.